

שר-האוצר מודעי
"My God, He's a Nut-Case!"

חוצפה, אחרי האסון שהמיט על המדינה. הוא אף תקף במילים חריפות את סגן-ראש הממשלה, דויד לוי, חברו, ח"כ שבח וייס, טען שהמערך שוב שוגה, כשהוא תומך באשכנזים (מפי"ד) על חשבון עדות-המירוח (ש"ס). הכול רטנו על-ידי שפרס אינו מתפנה להסביר לחברי סיעתו את המתרחש, ומפקיר את הוירה הבינאומית לתעמולה של הליכוד.

שר בכיר ממפלגת-העבודה הסביר להעולם הזה שראש-הממשלה כועס על הסיעה ועל רפי אדרי, מכיוון שקיבל בתחילת השבוע סטירת-לחי פומבית בישיבת הסיעה.

מסתבר שלפני כשישה שבועות הבטיח פרס לאריאל שרון את ראשות הוועדה לעריכת-החוק?

יש לראות בכך מעשה של התאבדות מבחינה פוליטית. צעדו של פרס מבטיח לשרון את השליטה על העברת משאבים עצומים לעריכת-החוק, וקבלת כל האשראי על כל מיבצע של פיתוח וסיוע לאוכלוסיה, שבכל מיקרה היא פתוחה למדי לתעמולה ולדרישה של שרון.

השבוע החליטה הסיעה, שעל פרס לבטל את החלטתו הרת-האסון: על פרס למנות את שר-הכלכלה, גד יעקובי, לתפקיד ראש ועדת-השרים לעריכת-החוק, או לעמוד בעצמו בראש הוועדה.

פרס הגיב על החלטת הסיעה בחמת זעם בלתי-אופיינית. החלטתו הזאת הגבירה עוד יותר את מגמתו לנטרל את הסיעה במידת האפשר, ולהשתמש בשירותיו הטובים של שר-האנרגיה והתשתית, משה שיחל בכל מגעיו הקואליציוניים.

שר אחר מסיעת-המערך הסביר להעולם הזה, שפרשת מודעי, ועניין ראשות הוועדה לעריכת-החוק, מבטיחים ממילא שסופה של הממשלה להתפרק. אין ספק שגם יצחק שמיר ואנשיו מבינים עתה, שהסכם הרוטציה לא יתבצע לעולם, ומכאן עמדתם המיליטנטית-ייחוסית של אנשים כמו ח"כ עוזי לנדאו, ואפילו דן מרידור.

הממשלה שנועדה להציל את כלכלת המדינה מחולאתה היא חולה מאוד בעצמה. האי-בה הלהטת בין המפלגות ובה תוכן, המובנה הנפשי של כמה שרים בכירים, הבחירות המתקרבות, בהסתדרות, השאפתנות של אריאל שרון ודויד לוי, המוצב הכלכלי המתדרדר והולך — כל אלה יימשכו גם הריבוי אחרים שמשביר עיניים וישכח.

חיים ברעם ■

שר של חרות בפתק לשר המערך, על יצחק מודעי:

"הוא קוקו!"

בישיבות מסוימות הוא שומר על שתיקה מוחלטת, ונראה ונשמע כאילו אינו מתעניין כלל במתרחש. בישיבות אחרות, לעיתים באותו היום, הוא הופך לפתע לדברן כפייטי.

בתוך יממה אחת הוא עולל לקבל החלטה מכרעת, להכין את כל הניירת

באחת מישיבות-הממשלה האחרונות שיגר שר מכוון, הידוע בנימוסיו הטובים, פתק קצר בשפה האנגלית לעמיתו, חבר המיפי לגה היריבה. הפתק הכיל מישפט אחד בלבד: "MY GOD, HE'S A NUT-CASE!" ("אלוהים, האיש הזה קוקו").

השר המערך, קרא את הפתק

"אתה צריך סולם יותר גדול!"

את כל האמון במשק, וגורם לממשלה להיראות כגורם שאסור לסמוך עליו. כל המומחים של שר-האוצר ביקשו ממנו שלא ידבר על נושא זה בפומבי. מודעי ציפצף עליהם.

יש לאיש הזה שיגעון-גדולות. הוא בטוח שהוא יודע כל דבר, יותר מכולם, לפעמים נרמה לי שכושרו האינטלקטואלי הניכר הוא בכחית, עושר השמור לבעליו לרעתו.

מכל מקום, מודעי האיש, ולא דויד לוי ואפילו אריאל שרון, הם הבעיה העיקרית של ממשלת-פרס. אי-אפשר לנהל מדיניות כלכלית אמיצה והגיונית עם איש הפכפך, העומד על סף ההתמוטטות. ובעיקר קשה לנו עם חוסר יכולתו לקבל ולווא גם מילה אחת של ביקורת.

בעית מודעי גורמת לי יאוש. מצד אחד, הוא כאילו המפתח להקמת ממשלה צרה, אך יציבה, בראשות המערך ובלחי אנשי-חרות. מצד שני, מוטב להישען על כל אחד, ובלבד שלא נהיה תלויים במודעי.

עד כאן המונולוג המדהים. הוא מבהיר היטב את המילכוד שאליו הוליד פרס את חבריו במערך.

● סטירת-לחי פומבית

חוסר האמון בשיקוליו של ראש הממשלה החריף השבוע, דווקא בעיצומו של המשבר הגדול ביחסי מערד-ליכוד.

כשעה שסיעת-הליכוד בכנסת יש בה כהנה-שיבות בקומה החמישית, וניהלה פגישה סוערת ביותר, אשר כללה התקפות חריפות על אנשי המערך, היתה סיעת מפלגת-העבודה כאילו מחוץ לעניינים.

אנשי-התיקשורת, שצבאו על חדר-הישיבות של הליכוד, לא טרחו אף להעיק מבט לעבר חברי הנהלת סיעת-המערך, שהתלקטו לאיטם בחדרו של יו"ר-הסיעה, רפי אדרי. אדרי עצמו לא קיבל שום הוראות ברורות מפרס, ניסה להתנפח כשומר-סוד ויודע-עניין, ורק הכליט את העובדה שלא היה לו מושג מה בעצם מתרחש. במשבר טיפלו ה"ביג בויס" — פרס, משה שחל, יצחק נבון ועוזי ברעם.

חברייכנסת ממפלגת-העבודה היו נבוכים ביותר, ולא ידעו איך להגיב. רבים מהם סברו שיש לצאת בהתקפה קשה על הליכוד, כדי להקדים את הודעת דובריו. כמה מהם רמזו שפרס זקוק לשקט תעשייתי לזמן-מה.

ח"כ אברהם כרעון טען באוזני כל מי שהיה מוכן לשמוע, שהליכוד מגלה

הדרושה, לחזור בו, לרתום את עוזריו המיסכנים להכין ניירת שונה לחלוטין. גם סיכומים המתקבלים בקבינט הכלכלי משתנים לפתע, ומוצגים באורח שונה לפני ראש-הממשלה, או מזכ"ל ההסתדרות, או גורמים אחרים.

בכל המטלות הקשות שהיו לי בחיי הציבוריים, לא נתקלתי מעולם באיש כזה. הצורה לעבוד עמו מדי יום עולה לי בדמים. אין לו בעיה של אינטליגנציה — הוא איש מבריק. אין לו בעיה של מוטיבציה — הוא מסוגל בהחלט לעבודה קשה. אין לי גם בעיה עם השקפותיו בנושאי כלכלה וכספים — הוא הרבה יותר נבון מחבריו מתנועת-החרות.

הבעיה שלו היא ששוט נפי שית. מודעי אינו עומד בלחץ של המשמיה האדירה שהוטלה עליו. הוא נוסף לכל מלכודת, עושה דברים בלתי-אחראיים לחלוטין, כמו הדלפת תוכניתו בעניין מניות הבנקים.

הוא הודיע לעיתונאים הרבה לפני הזמן על כוונתו, "לשכנע" אורחים שלא לפרות את המניות שלהם, כשיגיע זמן הפירעון. מעשה מטורף זה, שנראה למודעי כדרוגמה למנהיגות נוסח צ'רצ'יל, הורס

פעמים אחדות, חיך והמיניו בכיסו. עבדו לא היה בהערכה קצרה ומבטלת זו משהו חידוש. כמו חבריו בממשלה, סבר גם הוא שאין למצוא להתנהגותו של שר-האוצר, יצחק מודעי, הסבר ראצינולי כלשהו.

● הפכפך ובלתי-יציבי!

שרים רבים גורסים שפרשה זו — התנהגותו התמוהה של מנהיג הליברלים, המופקד כיום על המישרד החשוב ביותר בממשלה — היא הבעיה החמורה, האקוטית ביותר של ממשלת שימעון פרס.

אמר השבוע שר בכיר ל"ה" עולם הזה:

כולנו מתעסקים 24 שעות ביום עם המפר"ל ועם ש"ס, ומטרידים את האומה כולה בבעיות, שהן על טהרת המיפלגתיות הצרה. איש אינו טורח להתריע על העובדה, ששר-האוצר, המופקד על המיגור המכריע במדינה, הוא אדם שאין לו כל שליטה בעצמו ובמעשיו. הוא מונע עליידי רחפים שאינם בני-כיבוש.

במדינה

העם

מחתרת ביוזמה פרטית

אופנה חדשה מתפשטת

משני עברי המיתרס:

יוזמה חופשית

של פיגועים

מתוצרת עצמית

אחד מראשי השמאל המצרי, הוגה-הדעות מוחמד סיר-אחמד, אמר פעם לאורח ישראלי: "קיומו של אש"ף הוא נכס גם בשבילכם. אש"ף הוא כתובת ברורה, במלחמה ולשלום: אילו היה אש"ף מתרסק לאלף רסיסים, הייתם צריכים להילחם בכל רסיס לחוד, ולנסות להגיע לשלום עם כל רסיס לחוד!"

אש"ף לא התרסק, הוא נשאר כתובת ברורה.

אך קרה משהו אחר: כשטחים הכבושים מתפשטת אופנה של "פעולה עצמית". נוסף על הפיגועים המבוצעים בידי אירגונים ידועים, בעלי הנהגה מוכרת, החלה סיררה של פיגועים "פרטיים", עליידי קבוצות מאולתרות ויחידים.

מישטרה

המיקרה הכולט הראשון היה חטיפת האוטובוס בקו אשקלון, שבוצעה על-ידי שני צעירים מרצועת-עזה. לשיניים לא היה נשק, מלבד סכין, והם לא פעלו בשליחות שום אירגון. בכל זאת העמידו את הארץ על רגליה.

אחרי-כך בא הרצח בכרמיאל. צעיר ערבי שם את ידו, במיקרה, על נשק, ויצא להרוג שני סטודנטים מיקריים, שהגיעו למקום מבודד. גם איש זה פעל על דעת עצמו, ללא השתייכות איר-גונית.

השבוע התגלה מיקרה נוסף. לדברי המישטרה, התארגנה בתל-אביב קבוצה של צעירים מרצועת-עזה. לפי פירסוי מים רבים, היו בידה רימוני-יד גנובים מצה"ל.

הצעירים חיפשו להם מטרה נחה ומרשימה, והחליטו לתקוף את שגי רירות ארצות-הכרות. הם לא השתייכו לשום אירגון, ולא קיבלו הוראה מאי-ש. נראה כי התגלו במיקרה —

אם כתוצאה מהת-נהגותם החשודה ליד אתרי-פיגוע המיועד, לצורך תצפית. אילו בוצעה תקיפה, היתה גורמת לסנסציה ערי-למית.

העובדה שהטיפול במיקרה זה היה כולו בידי המישטרה,

מעידה על כך שלא היתה כאן התארגנות רצינית. גם הטיפול החובבני בפרשה מצד השילטונות — איסור הפירסום, פירסום ברבים בחו"ל, פירסום הודעה של שר-המישטרה בחו"ל ולבסוף התהרה הכפויה של הפירסום בארץ — מעיד על כך שלא התייחסו אל המיקרה כאל התארגנות חמורה.

דיבורים-סרק? בצד היהודי נסמרו באותו הזמן על גילוי מחתרת חדשה, שהתכוונה לפגוע בערבים. הוטל אי-פול, והיתה תכונה רבה סביב העניין. אז הודיעה המישטרה כי הצעיר שוהר, מכיוון שהיה אלה רק דיבורים-סרק, אם תתפשט אופנת המחחרות הפרטיות משני הצדדים, יהמר הצבא מאור, ככל שקשה להילחם במחתרות מאורגנות, שיש להם מיבנה אירגוני ורעיוני ברור. קשה שיבעיתים לפעול נגד רסיסים, הקמים באופן ספונטאני, על פי מצב-יורה והורטנויות.

יחסי חוץ

יחד נגד הסובייטים

גם ישראל וגם אש"ף

מספקים למורדים

באפגניסטאן

נשק נגד מוטוסים

היתכן שיתוף-אינטרסים בין ישראל ובין האירגון לשחרור-פלסטין, דווקא (המשך בעמוד 8)

העולם הזה 2469